

Saksnr.: 2010/532
Løpenr.: 31567/2013
Klassering: 033
Saksbehandler: Torhild Kongsness

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
--------------	----------	----------------

Styringsgruppe for vannregion Glomma

Sak 3/2013 Handlingsprogram 2013 og årsrapport 2012 for Vannregion Glomma

Vedlegg

1. Handlingsprogram 2013 og årsrapport 2012 for Vannregion Glomma, 12.05.2013

Bakgrunn for saken

Handlingsprogrammet 2013 og årsrapport 2012 for vannregion Glomma legges nå fram for i styringsgruppen for Vannregion Glomma til behandling. Fylkeskommunene i vannregionen behandler dokumentet i juni.

Handlingsprogrammet for vannregion Glomma 2013 er forvaltningsplanens¹ handlingsdel og bygger på til gjeldende forvaltningsplan for vannregion Glomma. Handlingsprogrammet gir en oversikt over prioriterte tiltak som sektormyndigheter og kommuner skal gjennomføre i 2013. Tiltaksrapporteringen viser status for gjennomføring av tiltak i vedtatt tiltaksprogram i 2012.

Det regionale tiltaksprogrammet omfatter tiltak som må gjennomføres for at miljømålene skal kunne nås innen utgangen av 2015. I tråd med vannforskriften § 25 skal tiltakene være operative senest tre år etter at tiltaksprogrammet er vedtatt, dvs. innen 2013.

Handlingsprogrammet 2013 og årsrapporteringen (tiltaksrapporteringen) for 2012 er i år slått sammen til et dokument. Vi mener at dette vil gi et bedre grunnlag for å vurdere gjennomføringen av tiltak og oppfølging av gjeldende planer.

Vannregion Glomma utarbeider årlige handlingsprogrammer og årsrapporter. Vannregionmyndigheten i Glomma har derfor en god oversikt over tiltaksgjennomføringen i vannregionen.

¹ Forvaltningsplanen med tiltaksprogrammet for Glomma/Indre Oslofjord 2010-2015 ble vedtatt fylkesvis som en regional plan etter plan og bygningslovens bestemmelser § 8-4 høsten 2009. Forvaltningsplanen ble godkjent ved Kongelig resolusjon 11. juni 2010.

I det kombinerte handlingsprogrammet og årsrapport gis det en oversikt over kostnadene for tiltakene, også pr. tiltaksområde på vannområde og vannregionnivå. Dokumentet gir også en beskrivelse av utfordringer som må håndteres dersom miljømålene skal nås. Dokumentet omfatter de åtte vannområdene eller delvannområdene som inngår i forvaltningsplanen. Tre av de åtte vassdragene er Haldenvassdraget, Vansjø-Haldenvassdraget og Enningdalsvassdraget som er grensevassdrag med Sverige.

Morsa og Haldenvassdraget er blant de tre nasjonalt prioriterte vassdragene som får midler over statsbudsjettet til miljøforbedringer. Samlet sett fikk Morsa og Haldenvassdraget tilsammen 6.5 mill. kr i 2012. Haldenvassdraget er forespeilt det samme beløpet i 2013 som i fjor, mens for Morsa er det forespeilte beløpet noe lavere (2. mill. kr.)

Fakta

Handlingsprogrammet og årsrapporten omfatter resultatene fra tiltaksrapporteringen til sentrale myndigheter høsten 2012 (ESA-rapporteringen). Samhandlingen i vannregionen er omtalt i kapittel 5. Dokumentet gir en oversikt over tiltak som sektormyndigheter og kommuner skal gjennomføre i 2013 og status for tiltakene, om de er gjennomført, pågår eller ikke startet opp. Disse er beskrevet i handlingsplanene for det enkelte vannområde eller vassdrag. I kapittel 2 i dokumentet er det gitt en oppsummering av hovedtrekkene i handlingsplanene fordelt på tiltaksområdene jordbruk, kommunalt avløp, spredt avløp, forsuring, vassdragstiltak, miljøgifter og andre tiltak.

Vannområdene har i vekslende grad beregnet hva det vil koste å gjennomføre tiltaksprogrammet. Tiltakskostnadene for gjennomførte og planlagte tiltak for perioden 2010-2013 er vist for både vannregion- og vannområdenivå. Kostnadene gir en indikasjon på gjennomføringsgraden av de planlagte tiltakene i tiltaksprogrammet etter rundt 4 års virke. Vannforskriften krever at tiltakene skal være operative senest tre år etter tiltaksprogrammet er vedtatt. Vannregionen har utfordringer med å komme i mål med det, jf. kapittel 3.

I dokumentet er det også gitt en beskrivelse av samhandling og prosesser i vannregionen og aktiviteter i 2012. Vannforskriften legger opp til flernivåstyring, partnerskap og medvirkning. Dette er fulgt opp gjennom den valgte organisering og ansvarsfordeling mellom aktørene i vannregionen. I 2013 vil det bli arbeidet for å øke sektormyndighetenes involvering i vannforvaltningen, særlig i forhold til tiltaksanalysene.

Vurdering

Forvaltningsplanen redegjør for tilstand og mål i vannforekomstene og beskriver hva som må gjøres for å nå vanndirektivets mål om god miljøtilstand innen utgangen av 2015. Det er behov for å se handlingsprogram og årsrapportering i sammenheng for å kunne vurdere oppfølging av mål og planer. Derfor må kostnadsfaktorene knyttes til tiltaksgjennomføringen. Det er en svakhet at effekten av mange av de tiltakene ikke lar seg dokumentere eller utelir.

Handlingsplanene viser at aktivitetsnivået i vannområdene i 2013 vil være omtrent på samme nivå som i 2012. Fra 2011 til 2012 hadde vi en aktivitetsøkning. Det hadde vi også hatt behov for i år. Ifølge vannforskriften skulle alle nødvendige tiltak være igangsatt ved årsskiftet. ESA-rapporteringen viser at en del av tiltakene ikke er igangsatt og for enkelte vannområder utgjør dette en stor andel. De øvrige rapporteringene viser at tilstrekkelige ressurser ikke er satt inn. Som det framgår av vannområdenes rapporteringer, tar tiltaksgjennomføringen gjennomgående lengre tid enn planlagt.

Fordi tiltakenes effekt i stor grad er udokumentert, er det i mange tilfeller vanskelig å vurdere om målet om god miljøtilstand vil kunne nås i planperioden. Våre vurderinger bygger derfor

på erfaringer med tempo og gjennomføringsgrad i vannområdenes arbeid, samt planlagte og akkumulerte kostnader. De fleste vannområdene har i tillegg utfordringer i forhold til miljøgifter, men fordi det ikke er lagt inn noe kostnadsoverslag i tiltaksprogrammet, kan det ikke gjøres vurderinger av framdrift her.

Oppfølgingen av forvaltningsplanen og vannforskriften krever betydelig ressurser, og dette må gjenspeiles i sektormyndighetenes prioriteringer og budsjetter. Vannområdenes rapportering viser at den statlige innsatsen må trappes vesentlig opp. Det haster å få dette på plass dersom vannområdene og vannregionen skal kunne nå sine mål innen utgangen av 2015.

Det må settes inn sterke virkemidler og tiltak, spesielt innenfor jordbruk. Staten bør i tiden framover bidra med større midler til overvåking enn i dag dersom kravene i vannforskriften skal opp oppfylles. Det foreslås at Handlingsprogrammet for 2013 vedtas slik det foreligger med de prioriteringene som vannområdene har gjort.

Forslag vedtak

Styringsgruppen for vannregion Glomma slutter seg til Handlingsprogram 2013 for Vannregion Glomma, og tar årsrapporter for 2012 til orientering.

Sarpsborg, 12. mai 2013